

DOI [https://doi.org/10.32405/2522-9931-2020-13\(42\)-71-84](https://doi.org/10.32405/2522-9931-2020-13(42)-71-84)
УДК 159. 923.2:330.33.01

Єрмакова Аліса Сергіївна,
аспірант кафедри диференціальної спеціальної психології
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.
Одеса, Україна.
alisasmm@gmail.com

ПРОБЛЕМИ СЕКСУАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я У СУЧАСНОМУ СВІТІ

Анотація. У статті описано теоретико-методологічне дослідження проблем сексуального здоров'я людини з позицій системної методології. Здійснено теоретичний аналіз проблеми сексуального здоров'я в науковій літературі, розкрити специфічні особливості цього феномену. Обрано методологічну основу психологічного дослідження проблем сексуального здоров'я, яка дозволила систематизувати та узагальнити знання із різних галузей психології та суміжних дисциплін. Показано недостатність вивчення у психологічній науці та суміжних дисциплінах проблем сексуального здоров'я з конструктивного погляду, а саме, спрямованих на позитивні риси статевої взаємодії. Це пов'язано з тим, що увага в наукових дослідженнях частіше зосереджена на характері патологічних аспектів сексуальної взаємодії. Узагальнено та систематизовано теоретичні концепції, положення, негативні та позитивні підходи до вирішення проблем сексуального здоров'я. Представлено проблемні зони сексуального здоров'я людини, що пов'язані з цілісністю тіла та сексуальною безпекою, з еротизмом, із статтю, із сексуальною орієнтацією, з емоційною прихильністю, з відтворенням та актуальні потреби, які необхідно задовольнити, щоб вирішити ці проблеми. Показано, що сучасна людина, що виражає свої потреби, яка здатна встановлювати та задовольняти сексуальні відносини, що благотворно впливають на її психіку і поведінку, має спрямованість на збереження і зміцнення сексуального здоров'я. Для профілактики та подолання невротичних сексуальних розладів: необхідно не тільки враховувати індивідуальність партнера, але і зберігати свою особову індивідуальність; в процесі здорового сексуального розвитку і статевого дозрівання особистості невідокремлення сексуальних почуттів сприяє збереженню цілісності та індивідуальності особистості.

Ключові слова: психологія сексуальності; сексуальне здоров'я; сексуальна поведінка; сексуальні дисгармонії; психологічне благополуччя.

1. ВСТУП / INTRODUCTION

Постановка проблеми. Проблеми сексуального здоров'я людини у сучасному світі актуальні, тому всесвітня асоціація сексуального здоров'я (WAS), яка почала свою діяльність із 1978 р. і сьогодні об'єднує тисячі регіональних, національних та міжнародних лікарів-сексологів більш ніж 50 країн світу, в 2010 р. оголосила 4 вересня Міжнародним днем сексуального здоров'я.

Всесвітня організація охорони здоров'я (WHO) визначає сексуальне здоров'я як стан повного соматичного, емоційного, інтелектуального та соціального благополуччя щодо сексуальності, а не тільки відсутність хвороби, або будь-яких інших порушень. Сексуальне здоров'я передбачає позитивне відношення до сексуальності та статевим стосункам, можливість безпечно вести статеве життя, що приносить задоволення, відсутність примусу, а також дискримінації і насильства [16].

Поняття сексуального здоров'я за WHO включає наступні елементи:

1. Здатність до насолоди і контролю сексуальної і дітородної поведінки відповідно до норм соціальної й особистої етики.
2. Свобода від страху, почуття провини і сорому, помилкових уявлень і інших психологічних факторів, що пригнічують сексуальну реакцію і порушують сексуальні взаємини.
3. Відсутність органічних розладів, захворювань станів, що заважають здійсненню сексуальної і дітородної функцій [16].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Психологічні аспекти сексуальності, сексуальної поведінки, сексуальних проявів у широкому плані; гендерних відмінностей зокрема вивчали Н. Дмитрієва, К. Імелінський, Г. Келлі, І. Кон, Ц. Короленко, Г. Кочарян, У. Мастерс, Т. Чернявська та ін.

Психологічні особливості сексуальних дисгармоній, статевих розладів досліджували Г. Вагнер, Г. Васильченко, Р. Грін, В. Доморацький, С. Лібих, В. Стасенко та ін.

Психологічному здоров'ю присвячені роботи таких дослідників як Г. Васильченко, С. Григорян, К. Імелінський, В. Кришталь, С. Лібих, Б. Мартель, Г. Никифоров, В. Франкл та ін.

Сексуальне здоров'я людини – це біолого-психолого-соціальний феномен, що охоплює безліч взаємопов'язаних викликів та проблем. У

зв'язку з вказаною неоднорідністю сексуальності особливу проблему складає вивчення сексуального здоров'я в цілому і проблем сексуального здоров'я зокрема.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ / AIM AND TASKS

Мета статті полягає у розкритті проблемних зон щодо сексуального здоров'я людини та визначення актуальних потреб задоволення цих проблем у сучасному світі.

Відповідно до зазначеної мети поставлено такі **завдання**:

1. Здійснити теоретичний аналіз проблеми сексуального здоров'я в науковій літературі, розкрити специфічні особливості цього феномену.
2. Обрати методологічну основу психологічного дослідження проблем сексуального здоров'я, яка дозволить систематизувати та узагальнити знання із різних галузей психології та суміжних дисциплін.

3. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ / THE THEORETICAL BACKGROUNDS

Теоретико-методологічне дослідження проблем сексуального здоров'я показує, що є різні підходи до вирішення цих проблем у сучасному науковому просторі.

Розглядаючи проблеми сексуального здоров'я ми стикаємося з тим, що вони недостатньо вивчені з точки зору саме здоров'я. Фокус уваги наукових досліджень фахівців-сексологів, психотерапевтів, дослідників психологічних аспектів сексуальності частіше спрямований на природу невротичних особливостей та патологічних аспектів сексуальної взаємодії (Г. Вагнер, Р. Грін, В. Доморацький, Г. Келлі, Г. Кочарян, С. Лібіх, В. Франкл, Н. Карпан, D. Renshaw та ін.).

Більш того, питання дисгармонії сексуально-еротичної функції традиційно розглядалися, як неспроможні подолати психосоматичні порушення, психосексуальні розлади; тривоги та страхи, пов'язані з невпевненістю у взаємній любові тощо.

Про сексуальні розлади с позиції екзистенціальної психології В. Франкл говорить, що «сексуальне лібідо нагнітається тільки в умовах екзистенціального вакууму» [12, с. 19]. На думку автора, гіпертрофоване лібідо може виступати в якості причини сексуальних розладів, та «ступінь ризику розвитку сексуальних розладів прямо пропорційна ступеню зосередження людини на своїх сексуальних відчуттях» [12, с. 19]. Психотерапевтичний досвід лікування сексуальних розладів В. Франклом підтверджує, що пацієнти-чоловіки, які сприймають статевий акт як

виклик, як відповідальне завдання, з яким вони повинні впоратися, намагаються часом надмірно демонструвати свою чоловічу силу; пацієнтки-жінки, які хочуть доказати собі, що вони не фригідні і можуть відчувати оргазм демонструють досить домінуючу поведінку. Ці приклади свідчать, що сексуальні контакти в таких випадках мають «імперативний характер» [12, с. 20].

Г. Вагнер і Р. Грін описують такі особистісні фактори зниження сексуального потягу, як боязнь коїтусу, страх відсутності любові з боку партнера, боязкість, невпевненість в собі, сором, відраза, ревності, ненависть, занепокоєння, страх і нерішучість [1].

Г. Кочарян, досліджуючи різні аспекти порушень сексуальної взаємодії, описує особливості формування синдрому тривожного очікування невдачі у чоловіків, виділяє класифікацію патернів поведінки хворих з сексуальними розладами, описує проблему психічної саморегуляції сексуальних функцій у чоловіків з сексуальними порушеннями, характеризує патогенні детермінанти мастурбації і специфіку їх патогенного впливу, а також проводить аналіз проблем еякуляції і формує розуміння про різні моделі виникнення сексуальних розладів у хворих з хронічним простатитом [6].

Г. Келлі розглядає проблему впливу сексуальних фрустрацій (розчарувань, досад, фізичного дискомфорту та ін.) у жінок на втрату інтересу до сексуальних контактів і зниження збудження від них [4].

D. Renshaw висуває схожі припущення в рамках дослідження поведінки жінок, які уникають сексуальних контактів з партнерами [15].

Основним вектором наукових досліджень С. Лібіха є питання про жіночі сексопатології такі як фригідність, вагінізм, німфоманія та ін., де в центрі уваги знаходиться ідея про гендерну специфіку сексуальних порушень у жінок в силу принципових відмінностей у функціонуванні їх статевої системи на відміну від чоловіків [8].

В. Доморацький з сучасних позицій розглядає різні аспекти людської сексуальності. Досліджуючи порушення сексуального функціонування у чоловіків, як в рамках фізіологічних аспектів розладів сексуальної сфери, так і з боку дисфункцій психогенної природи, він розробив авторську модель інтегративної психотерапії сексуальних дисфункцій у чоловіків [2].

Н. Kaplan висвітлює питання порушень міжособистісних і сексуальних відносин парного характеру. Авторка фокусує увагу на особливостях дисфункцій сексуальної взаємодії в подружніх парах. Основним постулатом її дослідницького підходу є ідея про те, що симптоми психосексуальних порушень є результатом деструктивних

ментальних і емоційних процесів і проявів психологічного захисту особистості [14].

Рідкісним науковим дослідженням в області нормальної сексуальності та позитивного підходу до сексуального здоров'я людини присвячені праці вчених таких, як Г. Васильченко, С. Григорян, Н. Дмитрієва, К. Імелінський, Ц. Короленко, В. Кришталь, С. Лібіх, Б. Мартель, В. Франкл та ін.

Продовжуючи теоретико-методологічний аналіз проблем сексуального здоров'я людини в сучасному світі з позицій системної методології можна відзначити, що оскільки сексологія представляє собою міждисциплінарну науку, то і сексологічна норма повинна представляти собою поєднання норм усіх відповідних наук [11].

Ц. Короленко і Н. Дмитрієва [5] з позицій біолого-психолого-соціально-культурній парадигми досліджують різні аспекти чоловічої та жіночої сексуальності в умовах постмодерністського суспільства. Автори стверджують, що постмодернізм є фактором формування нової гендерної ідентичності. На їх думку, «в умовах постмодерністського суспільства проблема трансформації ідентифікації (особистісної, соціальної, гендерної, сексуальної та ін.) стає однією з актуальних, у зв'язку з тим, що суспільні кризи детермінують появу особистісних криз» [5, с. 27]

С. Лібіх пропонує в якості критеріїв сексуального здоров'я використовувати рівень статевого потягу і сексуальну задоволеність. На думку автора, достатній рівень статевого потягу і наявність сексуальної задоволеності свідчать про сексуальне здоров'я людини, тоді, як недостатній або надмірний рівень статевого потягу і відсутність сексуальної задоволеності свідчать про сексуальне нездоров'я [8].

Що стосується безпосередньо сексуального здоров'я в розумінні норми Г. Васильченко вказує на те, що до сексуальної норми можна відносити потенційну здатність особистості виконувати всі три її функції: психологічну (насолада, задоволення), біологічну (прокреації) і соціальну (реалізація потреби в міжлюдських контактах) [10].

В. Кришталь і С. Григорян пропонують розглядати сексуальну норму з опорою на різні блоки сексуальності, визначаючи сексуальну норму як оптимальне поєднання анатоμο-фізіологічних, соціальних, психологічних і соціально-психологічних проявів сексуальності людини. Автори визначають сексуальне здоров'я, як інтегральний комплекс взаємодіючих компонентів сексуальності: біологічного (анатоμο-фізіологічного), соціального, психологічного, соціально-психологічного, які забезпечують сексуальну поведінку людини, складну систему сексуальних

взаємовідносин, що призводять до оптимальної сексуальної адаптації до протилежної статі, сексуальної гармонії [7].

Досліджуючи межі норми і патології сексуальності, К. Імелінській виділяє три категорії сексуальної норми: оптимальну; прийнятну; сексуальні дії, оцінка яких може бути різною з точки зору норми або патології. До оптимальної норми автор відносить сексуальні дії і сексуальну поведінку, найбільш бажані з індивідуального і соціального погляду. До прийнятої норми він відносить такі сексуальні дії і форми поведінки, які хоча і не є оптимальними, але не обмежують індивідуального розвитку людини і не заважають їй налагоджувати тісні міжлюдські контакти. До третій категорії норми дослідник відніс такі сексуальні дії і таку сексуальну поведінку, оцінка яких може бути різною з точки зору норми або патології і залежить від особистісного, ситуаційного і партнерського контексту [3].

Прагматичною представляється концепція, запропонована Б. Мартель [9], в якій сексуальне здоров'я розглядається з точки зору особистісної зрілості. У даному випадку сексуальне здоров'я визначається через психологічну гнучкість і здатність вибирати, і включає в себе такі критерії, як: 1) здатність за власним рішенням пройти весь цикл сексуальної взаємодії або перервати його за власним бажанням; 2) гнучкість в прояві ніжності, близькості і агресивності, як трьох складових сексуальних відносин. Гештальт-терапевт, вивчаючи різні аспекти сексуального життя людини від найпоширеніших до самих складних і нетипових, вважає, що важливою складовою сексуального здоров'я є здатність людини переживати близькість, інтимність. На погляд авторки, відкритися для близькості означає прийняти іншого на своїй власній території і зануритися в цій людині, не втрачаючи свого власного буття. Вона підкреслює, що здатність прийняти іншого на своїй території передбачає наявність у особистості внутрішньої впевненості і автономії. Дослідниця зазначає, що в разі, коли перший сексуальний досвід може виявитися невдалим, це може відбитися на майбутньому сексуальному житті, підриваючи впевненість людини в собі або створюючи негативний образ сексуальності в цілому [9].

У контексті нашого дослідження важливою є думка В. Франкла, що сексуальність становиться складовою частиною особистості людини в процесі її здорового сексуального розвитку і статевого дозрівання. Автор стверджує, що коли людина відокремлює свої сексуальні почуття, тобто вириває їх із контексту міжособистісних відносин, вона вступає на шлях деградації [12].

Тому профілактика здорової сексуальності включає відношення до сексуальних відносин, як до відносин, які не відокремлюють сексуальні почуття, що в свою чергу не порушує цілісність особистості та зберігає її індивідуальність, що сприяє сексуальному здоров'ю.

4. МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESEARCH METHODS

Дослідження проводилося із використанням принципів системної методології.

У теоретико-методологічному дослідженні проблем сексуальності людини в цілому та сексуального здоров'я зокрема використовувалися такі методи: аналіз, синтез, порівняння, узагальнення і систематизація теоретичних концепцій і положень щодо проблем сексуального здоров'я людини у сучасному світі.

5. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESEARCH RESULTS

Методологічною основою психологічного дослідження проблем сексуального здоров'я було обрано системний підхід, який дозволив інтегрувати та систематизувати накопичені знання із різних галузей психології (психології відносин, гендерної психології, гештальт-терапії та ін.) та знайти спільну мову між психологією та суміжними дисциплінами. Для сучасних наукових досліджень в цілому, і для психологічних досліджень зокрема, характерне уявлення про сексуальність, як про різноплановий, багатоаспектний, багаторівневий, поліфункціональний феномен.

Сексуальне здоров'я – це широке поняття, яке позначає: шанобливе ставлення людини до своєї і чужої сексуальності; можливість отримувати задоволення від статевої близькості; знання і повагу, захист та облік своїх прав у галузі сексуальних відносин та сексуальних прав всіх людей.

Відповідно зі складною структурою сексуального здоров'я його порушення та розлади являють собою інтеграційне, соціально-психолого-біологічне явище, підсумок зіткнення патогенних факторів з захисно-приспосувальними механізмами організму, що включають заходи фізіологічного, соціального, психологічного захистів і реакцію особистості на захворювання.

З огляду на динамічний характер сексуальності, не всі сексуальні відхилення слід кваліфікувати як хворобу, деякі з них можливо розглядати як девіації, фізіологічні коливання або акцентуації (особливу виразність того чи іншого компонента сексуального здоров'я).

Системний підхід до теоретико-методологічного дослідження

передбачає, що для точного визначення проблем сексуального здоров'я людини необхідна наявність критеріїв, на основі яких ці проблеми можна виділити з навколишнього середовища інших проблем.

Основними критеріями для такого виділення ми визначили проблемні зони сексуального здоров'я та відповідні актуальні потреби їх задоволення.

У таблиці представлено результати узагальнення та систематизації теоретичних концепцій і положень щодо проблем сексуального здоров'я людини та потреб, які необхідно задовольнити, щоб вирішити ці проблеми [2], [3], [4], [5], [6], [10], [12], [14], [15].

Таблиця

Проблеми сексуального здоров'я (СЗ) людини

Проблемні зони СЗ	Потреби, які необхідно задовольнити, щоб вирішити проблеми
1	2
Проблеми СЗ, пов'язані з цілісністю тіла та сексуальною безпекою	• потреба у формуванні здорового образу життя для раннього виявлення сексуальних проблем; • потреба свободи від усіх форм сексуального примусу та сексуального насильства
Проблеми СЗ, що пов'язані з еротизмом	• потреба в знанні про тіло, що пов'язано із сексуальною реакцією і задоволенням; • потреба визнання цінності сексуального задоволення, яким ви насолоджуєтеся впродовж усього життя, безпечним та відповідальним чином в рамках ціннісних рамок, що поважають права інших; • потреба просування сексуальних відносин, що практикуються у безпечних і відповідальних манерах; • потреба заохочувати практику і використання взаємних, що не експлуатують, чесних, взаємно приємних відносин
Проблеми СЗ, що пов'язані із статтю	• потреба гендерної рівності; • потреба свободи від усіх форм дискримінації за ознакою статі; • потреба поваги та прийняття гендерних відмінностей
Проблеми СЗ, пов'язані із сексуальною орієнтацією	• потреба свободи від дискримінації за ознакою сексуальної орієнтації; • потреба вільно виражати сексуальну орієнтацію безпечним та відповідальним чином в рамках ціннісних рамок, що поважають права інших
Проблеми СЗ, що пов'язані з емоційною прихильністю	• потреба звільнитися від експлуаторських, примусових, насильницьких або маніпулятивних відносин;

Продовження табл.

1	2
	• потреба в навиках: прийняття рішень, спілкування, впевненість в собі, переговори, які покращують особисті відносини; • потреба шанобливого і відповідального вираження любові і розлучення
Проблеми СЗ, що пов'язані з відтворенням	• потреба приймати відповідальні рішення і практику щодо репродуктивної поведінки незалежно від віку, статі і сімейного стану; • потреба у доступі до охорони репродуктивного здоров'я; • потреби у доступі до безпечного материнства

З позицій системного підходу принцип структурного аналізу проблем сексуального здоров'я дозволив визначити проблемні зони сексуального здоров'я людини (у зв'язку з цілісністю тіла та сексуальною безпекою, з еротизмом, із статтю, із сексуальною орієнтацією, з емоційною прихильністю, з відтворенням) та відповідні актуальні потреби їх задоволення.

Отже, викладені в даній таблиці узагальнені та систематизовані проблеми сексуального здоров'я людини та потреби їх задоволення можна вважати найбільш адекватним забезпеченням сексуального благополуччя людини у сучасному світі, що надає можливість спрогнозувати динаміку розвитку кожної з цих проблемних зон, обрати можливі напрями їх оптимізації та необхідної корекції.

6. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ / CONCLUSIONS AND PROSPECTS FOR FURTHER RESEARCH

Теоретико-методологічний аналіз проблеми сексуального здоров'я людини у сучасному світі, проведений з позицій системної методології, дає можливість стверджувати, що досліджена проблема є актуальною і недостатньо вивченою у сучасній психологічній науці та у суміжних наукових галузях. Актуальність дослідженої проблеми полягає ще і у тому, що трансформація особистісної, соціальної, гендерної, сексуальної ідентичності в постмодерністській культурі надає нові змісти цим феноменам та має динамічний характер.

Показано, що значна більшість наукових психологічних, біологічних, соціологічних досліджень проблем сексуального здоров'я спрямовані на негативні особливості сексуальної взаємодії, на питання дисгармонії

сексуально-еротичної функції, які розглядаються, як неспроможні подолати тривоги і страхи, почуття провини і сорому, пригнічення сексуальної реакції, психосоматичні порушення, сексуальні розлади, порушення сексуальних взаємовідносин.

Показано, що сучасний підхід до дослідження проблем сексуального здоров'я з позицій системного підходу передбачає вивчення біологічної, психологічної та соціальної складових статевого життя, статевих відносин. Представлено результати узагальнення та систематизації теоретичних концепцій та підходів щодо проблем сексуального здоров'я та актуальних потреб, які необхідно задовольнити, щоб вирішити ці проблеми.

Виявлені проблемні зони сексуального здоров'я (у зв'язку з цілісністю тіла та сексуальною безпекою, з еротизмом, із статтю, із сексуальною орієнтацією, з емоційною прихильністю, з відтворенням) та критерії, які дозволили виділити проблемні зони серед інших проблем, а саме відповідні потреби задоволення проблем сексуального здоров'я. Адекватне задоволення актуальних сексуальних потреб забезпечує сексуальне благополуччя людини. Показано, що сучасна людина, що приймає свою сексуальність як невід'ємну і важливу частину життя, що виражає свої потреби і бажання та здатна встановлювати та задовольняти сексуальні відносини, що благотворно впливають на її психіку і поведінку, має спрямованість на збереження і зміцнення сексуального здоров'я, яке в свою чергу, є значущим компонентом психологічного здоров'я. Психологічне забезпечення сексуального здоров'я визначається роллю індивідуально-психологічних особливостей особистості в розвитку і прояві сексуальності і психічних процесів (усвідомлюваних і неусвідомлюваних).

Для профілактики та подолання невротичних сексуальних розладів необхідно не тільки брати до уваги індивідуальність партнера, але й зберігати свою особисту індивідуальність. В процесі здорового сексуального розвитку і статевого дозрівання особистості невідокремлення сексуальних почуттів сприяє збереженню цілісності та індивідуальності особистості. Соціально-психологічне забезпечення сексуального здоров'я людини обумовлено: парним характером сексуальної функції, формуванням сім'ї або партнерської пари, диференціацією чоловічих і жіночих соціальних ролей. Культура взаємовідносин також має великий вплив на сексуальне здоров'я і гармонію між чоловіками та жінками.

Перспективи подальшого дослідження проблеми сексуального здоров'я людини у сучасному світі вбачаємо у вивченні гендерних особливостей даної проблематики.

7. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ / REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] Г. Вагнер, Р. Грин, *Импотенция. Физиология, психология, хирургия, диагностика, лечение*. Москва, Россия: Медицина, 1985, 240 с.
- [2] В. А. Доморацкий, *Медицинская сексология и психотерапия сексуальных расстройств*. Москва, Россия: Академ. проект, 2009, 470 с.
- [3] К. Имелинский, *Сексология и сексопатология*. Москва, Россия: Медицина, 1986, 424 с.
- [4] Г. Ф. Келли, *Основы современной сексологии*. Санкт-Петербург, Россия: Питер, 2000, 896 с.
- [5] Ц. П. Короленко, Н. В. Дмитриева, *Сексуальность в постсовременном мире*. Москва, Россия: Академ. проект, 2011, 326 с.
- [6] Г. С. Кочарян, *Современная сексология*. Киев, Украина: Ника-Центр, 2007, 400 с.
- [7] В. В. Кришталь, С. Р. Григорян, *Сексология*. Москва, Россия: ПЕР СЭ, 2002, 880 с.
- [8] С. С. Либих, *Руководство по сексологии*. Санкт-Петербург, Россия: Питер, 2001, 480 с.
- [9] Б. Мартель, *Сексуальность, любовь и Гештальт*. Санкт-Петербург, Россия: Речь, 2006, 192 с.
- [10] *Общая сексопатология*; Г. С. Васильченко, Ред. Москва, Россия: Медицина, 1977, 488 с.
- [11] *Психология здоровья*; Г. С. Никифорова, Ред. Санкт-Петербург, Россия: Питер, 2006, 607 с.
- [12] В. Франкл, *Страдания от бессмысленности жизни. Актуальная психотерапия*. Новосибирск, Россия: Сиб. унив. изд-во, 2011, 105 с.
- [13] Т. П. Чернявская, «Личностные особенности собственников и несобственников бизнеса: гендерный аспект», *Наука і освіта*, № 4, с. 29–33, 2013. [Электронный ресурс].
Доступно: <http://www.dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/7008/1/Chernyavska%20Tetyana%20%20Pavlivna%202013%204.pdf>
- [14] H. S. Kaplan, *Sexual Desire Disorders: Dysfunctional Regulation of Sexual Motivation*. N.Y., USA: Routledge, 1995, 352 p.
- [15] D. Renshaw, «Women Coping with a Partner's Sexual Avoidance», *Family Journal*, 9, 2001.
- [16] Sexual health issues. Available, *World Health Organization*. [Online]. Available: <https://www.who.int/sexual-and-reproductive-health/sexual-health-issues/>

SEXUAL HEALTH PROBLEMS IN THE MODERN WORLD

Alica Yermakova,

graduate student of the Department
of Differential and Special Psychology
Odessa National University named after I. I. Mechnikov.
Odessa, Ukraine.
alisasm@gmail.com

Abstract. The article describes a theoretical and methodological approach to the problems of sexual health's people with a posited systemic methodology. A theoretical analysis of the problem of sexual health in science literature, a specificity of a particular phenomenon has been recognized. The methodological basis of the psychological attainment of the problems of sexual health has been laid down, which allowed the systematization of the knowledge of the open and higher galaxies of psychological and total disciplines. It is shown that there is a lack of vivchency in psychology on the basis of the total disciplines of sexual health problems with a constructive look, and itself, which is hidden on the positive side of the article. This is due to the fact that respect in the science of science is often focused on the nature of the pathological aspects of sexual intercourse. That systematized theoretical conception, position, negative and positive approach to addressing the problems of sexual health. The problematic areas of sexual health's people are presented, which are related to sexual security, eroticism, social security, sexual intercourse, urgent needs, and social problems. It has been shown that ludin is right now, bending one's bend over, and I'm very good at satisfying sexual interests, beneficially investing in mental health and behavior, and preserving sexual health. For prophylaxis and the increase in neurotic sexual disorders: not necessarily only the need for a partner's indivisibility, but for their specialty and indivisibility; in the process of healthy sexual development and statutory maturity of particularity, non-sexual enhancement of sexual relations, preservation of sexual integrity and special features.

Key words: sexuality psychology; sexual health; sexual behavior; sexual disharmony; psychological well-being.

ПРОБЛЕМЫ СЕКСУАЛЬНОГО ЗДОРОВЬЯ В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ

Ермакова Алиса Сергеевна,

аспирант кафедры дифференциальной и специальной психологии

Одесского национального университета имени И. И. Мечникова.

Одесса, Украина.

alisasmm@gmail.com

Анотація. В статті описано теоретико-методологічне дослідження проблем сексуального здоров'я (СЗ) людини з позицій системної методології. Мета статті заключається в розкритті проблемних зон сексуального здоров'я людини і визначення актуальних потребностей задоволення цих проблем в сучасному світі. Теоретико-методологічне дослідження сексуальності людини в цілому і сексуального здоров'я в частині здійснювалось з використанням таких методів: аналіз, синтез, порівняння, узагальнення і систематизація теоретических концепцій і положень про сексуальності і сексуальне здоров'я людини в сучасному світі. Автор здійснив теоретический аналіз підходів і концепцій вивчення проблем сексуального здоров'я людини. Показано недостаточність вивчення в психологічній науці і суміжних дисциплінах проблем сексуального здоров'я з конструктивного погляду, а саме, направлених на позитивні риси статевих взаємодій. Це пов'язано з тим, що увага в наукових дослідженнях частіше зосереджена на характері патологічних аспектів сексуального взаємодія. Узагальнені і систематизовані теоретическі концепції, положення, підходи до проблем сексуального здоров'я. Представлені проблемні зони сексуального здоров'я людини (в зв'язі з цілісністю тіла і сексуальною безпекою, з еротизмом, з полом, з сексуальною орієнтацією, з емоційною прив'язаністю, з виробництвом) і актуальні потреби, які необхідно задовольнити, щоб вирішити ці проблеми. Для профілактики і подолання невротических сексуальних розладів: необхідно не тільки враховувати індивідуальність партнера, але і зберігати свою особисту індивідуальність; в процесі здорового сексуального розвитку і статевих дозрівання особистості неотделенності сексуальних почуттів сприяє збереженню цілісності і індивідуальності особистості.

Ключевые слова: психология сексуальности; сексуальное здоровье; сексуальное поведение; сексуальные дисгармонии; психологическое благополучие.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] G. Vagner, R. Grin, Impotenciya. Fiziologiya, psihologiya, hirurgiya, diagnostika, lechenie. Moskva, Rossiya: Medicina, 1985, 240 s.
- [2] V. A. Domorackij, Medicinskaya seksologiya i psihoterapiya seksual'nyh rasstrojstv. Moskva, Rossiya: Akadem. proekt, 2009, 470 s.
- [3] K. Imelinskij, Seksologiya i seksopatologiya. Moskva, Rossiya: Medicina, 1986, 424 s.
- [4] G. F. Kelli, Osnovy sovremennoj seksologii. Sankt-Peterburg, Rossiya: Piter, 2000, 896 s.
- [5] C. P. Korolenko, N. V. Dmitrieva, Seksual'nost' v postsovremennom mire. Moskva, Rossiya: Akadem. proekt, 2011, 326 s.
- [6] G. S. Kocharyan, Sovremennaya seksologiya. Kiev, Ukraina: Nika-Centr, 2007, 400 s.
- [7] V. V. Krishtal', S. R. Grigoryan, Seksologiya. Moskva, Rossiya: PER SE, 2002, 880 s.
- [8] S. S. Libih, Rukovodstvo po seksologii. Sankt-Peterburg, Rossiya: Piter, 2001, 480 s.
- [9] B. Martel', Seksual'nost', lyubov' i Geshtal't. Sankt-Peterburg, Rossiya: Rech', 2006, 192 s.
- [10] Obshchaya seksopatologiya; G. S. Vasil'chenko, Red. Moskva, Rossiya: Medicina, 1977, 488 s.
- [11] Psihologiya zdorov'ya; G. S. Nikiforova, Red. Sankt-Peterburg, Rossiya: Piter, 2006, 607 s.
- [12] V. Frankl, Stradaniya ot bessmyslennosti zhizni. Aktual'naya psihoterapiya. Novosibirsk, Rossiya: Sib. univ. izd-vo, 2011, 105 s.
- [13] T. P. Chernyavskaya, «Lichnostnye osobennosti sobstvennikov i nesobstvennikov biznesa: gendernyj aspekt», Nauka i osvita, № 4, s. 29–33, 2013. [Elektronnyj resurs]. Dostupno: <http://www.dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/7008/1/Chernyavska%20Tetyana%20%20Pavlivna%202013%204.pdf>
- [14] H. S. Kaplan, Sexual Desire Disorders: Dysfunctional Regulation of Sexual Motivation. N.Y., USA: Routledge, 1995, 352 p.
- [15] D. Renshaw, «Women Coping with a Partner's Sexual Avoidance», Family Journal, 9, 2001.
- [16] Sexual health issues. Available, *World Health Organization*. [Online]. Available: <https://www.who.int/sexual-and-reproductive-health/sexual-health-issues/>

Стаття надійшла до редакції
06 липня 2020 року